

IPT³-valmennus

12.10.2021

IPT-hankkeen loppuvaiheet

IPT³-valmennuksen keskustelut 12.10.2021

Lokakuun valmennuksessa käsiteltiin IPT-hankkeen luovutusta ja vastaanottoa sekä jälkivastuuajan valmistautumista ja jälkivastuuvaiheen läpivientiä. Aiheeseen liittyviä alustuksia kuultiin Kainua-allianssin, Ylivieskan kirkon ja Jakomäen palveluallianssin projekteilta. Keskustelua käytiin seuraavien otsikoiden alla:

Keskustelu 1: Valmistautuminen luovutukseen ja vastaanottoon

Mitä tulee erityisesti huomioida luovutuksen ja vastaanoton suunnittelussa kehitysvaiheessa, entä toteutusvaiheessa?

Keskustelu 2: Yhteistoiminnallinen jälkivastuuaja

Mitä tarkoittaa yhteistoiminnallinen jälkivastuuaja? Mitä haasteita jälkivastuuajaan liittyy?

Keskusteluista ja dokumentaatiosta on koostettu yhteenveto seuraaville sivuille.

Valmistautuminen luovutukseen ja vastaanottoon

Mitä tulee erityisesti huomioida luovutuksen ja vastaanoton suunnittelussa kehitysvaiheessa, entä toteutusvaiheessa?

- Luovutusvaiheen aikataulun suunnittelun aloittaminen jo kehitysvaiheessa konkretisoi aikataulun kriittisyyden
- Käyttäjä mukaan suunnitelman tekemiseen alusta saakka, jotta ymmärretään mitä ollaan tekemässä ja ketä varten ja saadaan toiveet esille – tärkeää organisaatioiden tahtotila, ei vain yksittäisten henkilöiden
- Tavoitteellisesta käyttöönottoajasta lukien suunnitellaan kaikki edeltävät toimenpiteet, aikataulut ja resurssointi
- Järjestelmien ja automaation monimutkaistuminen vaatii käyttöönotolta paljon – teknisiä osaajia tarvitaan jo varhain mukaan niiden yhteensovituksen ja toimintakokeiden aikataulutukseen ja suunnitteluun
- Tavoitteiden ja mittareiden asettaminen luovutusta ja vastaanottoa varten – yhteinen ymmärrys osapuolten kesken tärkeää, esim. mikä on käyttöönottoon vaikuttavaa puutetta ja miltä osin rakennustöitä voidaan jatkaa
- Aikataulujen jatkuva seuranta ja täsmentäminen, muutoksiin adaptoituminen sekä jatkuva parantaminen prosessin aikana
- Harjoitellaan ja koulutetaan yhdessä käyttöönottoa varten käyttäjien kanssa, jotta sujuu loppuvaiheessa sujuvasti.

Yhteistoiminnallinen jälkivastuu aika^{1/2}

Mitä tarkoittaa yhteistoiminnallinen jälkivastuu aika? Mitä haasteita jälkivastuu aikaan liittyy?

- Jälkivastuu aika on osa toteutusvaihetta ja käynnistyy hyväksytystä vastaanotosta. Tuona aikana virheet ja puutteet korjataan, osapuolilla on edelleen rahallinen yhteisvastuu ja toimintaa ohjataan mittareilla – näistä on myös keskusteltava ennakkoon yhteisesti, mitä tämä kullekin tarkoittaa
- Jo kehitysvaiheessa tavoitekustannukseen tehdään jälkivastuu ajalle varaus, jota on mahdollisuus täsmentää hyväksytyin vastaanoton (tai osavastaanoton) jälkeen tehtävän taloudellisen loppuselvityksen yhteydessä. Ongelmana toisinaan, että otetaan kohde vastaan, mutta taloudellisen loppuselvityksen aikana menee tilit kiinni.
- Riittävän budjetin, ajan ja huomion varaaminen jälkivastuu ajalle on tärkeää – on suunniteltava tarkoituksenmukainen organisaatio varahenkilöineen, sovittava vastuunjaosta huolellisesti ja suunniteltava tehtävät ennalta
- Palautteen pyytäminen myös jälkivastuu aikana tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta – vuosittain / ainakin muutaman kerran jaksolla
- Jälkivastuu- ja takuu aika tarkoittavat eri asioita! Aliurakoitsijoiden ja -hankkijoiden erilaiset takuut voivat johtaa monimutkaiseen jälkivastuu järjestelyihin, jolloin allianssin pitää päättää ratkaisut – esim. päättyykö vastuu 2 vuoden jälkeen suoraan vai ottaako allianssi vastuun takuun päätyttyä
- Myös käyttäjien saatava (kalusteiden ym.) takuuajan pituudesta ja luonteesta tieto ja ymmärrys – jos jokin ei toimi, heidän on osattava ilmoittaa siitä ajoissa eikä vain itse korjailtava

Yhteistoiminnallinen jälkivastuu aika^{2/2}

Mitä tarkoittaa yhteistoiminnallinen jälkivastuu aika? Mitä haasteita jälkivastuu aikaan liittyy?

- Yhteistoiminnallisissa PJ-urakoissa on menty enemmän perinteisen organisoinnin mukaan ko. viisi vuotta - asiakastyytyväisyys-/ laatupainotteiset mittarit pyrittävä tuomaan jälkivastuuseen myös tänne
- Rungas perinteisin sopimuksin hankittujen aliurakoiden määrä voi johtaa enemmän PJU-tyyppiseen tilanteeseen, jossa ei juuri ole allianssin jälkivastuuta ainakaan tarkoitetussa mielessä. Ratkaisuna au-sopimusten laajentaminen
- Mikä on oikea summa joka jälkivastuu aikaan pitää jättää? Kun tehdään toteutusvaiheen tilausta ja määritellään tavoitekustannusta, jälkivastuuajan euromääräinen varaus voi mennä hyvin kevyellä käsittelyllä ja perustua vain esim. palveluntuottajan näkemykseen. YSE-sopimuksissa oleva takuutyövaraus suhteutettuna viiden vuoden jälkivastuu aikaan on riittämätön, jälkivastuuajan tehtävät ovat laajempia kuin perinteiset takuutyöt
- Miten jälkivastuun riskit jaetaan, jos varaus ei riitä? Tilaajan näkökulmasta allianssin vastuu voi päättyä ennen jälkivastuuajan loppua, jos jälkivastuuajan budjetti käytetään loppuun ennalta – on sama korjauttaa puutteet itse vastuiden selvittelyn sijaan

Aineisto

Valmennuksessa esitetty aineisto sekä valmennuksen aikaisen keskustelun dokumentaatio tulee vapaasti saataville hankkeen verkkosivuille: <https://www.ipt-hanke.fi/ipt-kirjasto/>

